

Tolka en historisk bild – vad berättar den om historien?

I den här uppgiften tränar eleverna:

- **Historisk referensram**
- **Tolkningar och perspektiv**
- **Källkritik**

Till dig som är lärare

- Uppgiften är uppdelad i två delar. Först beskriver eleverna bilden så detaljerat de kan, därefter tolkar de betydelsen och resonerar om vad den berättar om en historisk händelse eller skeende. Du som lärare kan förstås välja vilken bild du vill att använda, utifrån vad som passar din egen planering och det arbetsområde ni arbetar med för tillfället.
- Låt eleverna resonera och besvara frågorna under din ledning, i helklass eller i grupper.

Människor som köar utanför ett bageri på Skomakargatan i Stockholm.
Fotograf: Axel Malmström, 1917-1918.
<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/4473>

Till dig som är elev

Uppgift 1 - bildens innehåll

Här beskriver du vad du ser i bilden på ett så sakligt sätt som möjligt. Försök att inte lägga in några värderingar eller något du själv tycker.

1. Vilken sorts bild är det? (målning, foto, teckning, annan teknik?)
2. Beskriv bilden- vad ser du?
3. Är det några människor i bild? Vad gör de? Hur är de klädda? Är det flest kvinnor eller män i bilden?
4. Vilka yrken tror du att människorna har? Vad i bilden gör att du får information om deras yrken?
5. Vilken samhällsklass tror du att människorna tillhör? Är de arbetare, bönder, medelklass eller överklass? Tillhör de olika grupper?
6. Vad ser du i bakgrunden?
7. Vilken miljö utspelar sig bilden i? Hur kan du se det?
8. Kan du försöka gissa dig till hur gammal bilden är? Vilken tid utspelar sig bilden i?
9. Vem tror du har fotograferat bilden?

Uppgift 2 - tolka bilden

Beskriv kortfattat vad du tror utspelar sig i bilden. Här ska du tänka fritt, associera och tolka. Förklara vad i bilden som får dig att tänka på det du gör.

1. Hur skulle du beskriva stämningen i bilden? (Exempel: hotfull, lugn, kaotisk...)
2. Vad verkar hända i bilden?
3. Varför gör människorna i bilden som de gör?
4. Vilka normer eller regler verkar gälla för människorna i bilden?
5. Hur skulle du säga att samhället är uppbyggt eller fungerar på den här tiden? Vad i bilden ger ledtrådar till din slutsats?

Uppgift 3. Hur fungerar bilden som källa?

Förr var det ett mycket större projekt att ta ett foto än det är idag. Kamerorna var stora och och fotona behövde framkallas och kopieras innan det alls gick att se en bild. Fotograferna valde därför sina fotoobjekt på ett annat sätt än vi gör idag. En konstnär som målat en bild har också behövt lång tid på sig och har kunnat ändra om i detaljer eller ställt i ordning sitt motiv i förväg.

1. Vem har gjort bilden?
2. I vilket syfte kan bilden vara gjord?
3. Verkar bilden vara vinklad eller neutral?
4. Vilka andra källor skulle du vilja se för att kunna belägga (bevisa) att bilden är trovärdig?